

DÜŠEVNI LIST

Šimon Milač, profesor
Drž. žensko učiteljske Maribor

Mêsečne verske novine.

Vu iméni prékmurske evang. sinjorije reditel
i vödavník: FLISÄR JÄNOŠ, Murska Sobota.

Rokopisi se morejo v Puconce pošilati.

Ček računa št. 13,586; imé „Düševni list“ Puconci.

Cejna na cejlo leto 20 Din., v zvönstvo 30 din.,
v Ameriko 1 Dol., edne numere 2 din.

Naprejplačilo

gorivzeme vsäki evang. dühovnik i vučitel.

Na pôt.

(Pisao: ŠOŠTARÉC FRANC ev. dühovnik v Subotici.)

Vu novinaj sam čteo pár redov, ka gda je grozen ciklon besno po Kuba zátoni, telefonistice so zmérom po vsê krajinaj pošilale gläs, ka se približáva grozota. Koga so mogle vu késnoj nôči na telefon dobiti, vsäkoga so prosile, naj svoje bližnje i sebé mentúje, ár se približáva smrt. Tak dugo so zezávale, telefonirale, dokeč je vihér nê zrušo nad njimi hiž i one so pod rúševinami mrle. Doszta je bilô takši, ki so čüli telefoniranje ino so dalje spáli i tak najšli svojo smrt.

Nevém, kak so se zvalé telefonistice? odkec so bile? kakše vere so bilé? Ali njihovo lêpo delo je tak plemenito, ka bi lejko bilô notri spisano vu Svétopismo. One so dôbile zdaleča gläs; ide ciklon. Znale so, ka tô smrt znamenúje. Itak so na mesti ostale. Dokeč so zezávale nepoznane lüdi, štere so nigdär nê vidle, naj njim žitek mentújejo, samé so zgübile žitek. Tista strahšna, nepopisna nesreča s cêlov svojov grozotov itak má eden lêpi, svéti dogotek, tô je oponášanje, sebé gorialdüvanje telefonistic.

Tá velka katastrofa na Kubi tak da bi edno opominanje bilô za nás na pragi nôvoga leta. Eden vihér i jezero jezér lüdi merje, velike palače se zrušijo, bogata mesta na kodištvo prído. Nê so si tisti lüdjé pred leto dni mislili, ka 1932-to leto na njé takšo nesrečo prinesé. Či bi je štoj

leto dni prvle opominao, naj bodejo ponizni, pokoro činéči, ár se za njé grozen bič pripravla, zná biti bi ga za norca zvali i vö bi se smejáli žnjega.

Zdâ stojimo pri začétki ednoga nôvoga leta. Što zná, ka prinesé tô leto? Vsigdär se svejt vüpaó, ka nôvo leto bôgše bode, kak stáro. Ali vsigdär več nesreč, vékše siromaštvo, teškêše nevôle čakajo na človeka. Vu bodočnost nevidimo. Ali či mo se bože zapovedi držali, té se nam nê trbê nikaj bojati.

Začnimo dobri i vu düši veliki gratšüvati. Odločimo se krepko, ka kajštéč bi prineslo nôvo leto, mi šcémo Bôgi i našemi bližnjemi slüžiti! Postanimo velikodüšni! Kak telefonistice na Kubi so nepoznate i preveč daleč zvalé, vu čarno, kmično nôč notri so gläs pošilale, tak i mí probajmo naše bližnje mentúvati z lübéznostjov i z molitvami. Gda vu kmično nôč vužgéjo elektrikó, té svetlo gráta, ka človik vidi. Či molitvi posvetijo kmičnost žitka i či de lübéznost pôtkazáč, te ne zablôdimo z práve steze doj. Mislim, da nega tak božnoga, lagojega človeka, što ne bi poznao milošče, komi se ne bi srcé strôsilo, či velka nesreča ségne njegovoga bližnjega. Záto si misli etak: nevém, či mi je eto leto nê to slédnje na etom svéti; záto mo tak začao živetí, ka pri mojem méranji naj nestráši mené mržnja i srditost moji bližnji. Gda jas zaprém na vöke oči, naj me nišče nede psüvao, naj nede sprevájalo mené na drúgi svét preklinjanje

moji priátelov, štere sam zbantúvao. Nego tak si správľaj lúbéznost tvoje okolnosti, ka gda ti merješ, naj de cêla vês, cêla okrogľina za tébe tak žalivala, liki dabi brata, oço ali sestro zgúbila. Naj de na tvojem sprévodi vsaki lejko pravo: on je takši bio, kak angel, nikomi nê lagoonega činio, a pomágao bi vsakomi do slédnje kapľice krvi, naj de vsaki čúto: takšega več nigdár nede, kak si ti bio, brezi jálnosti i hüdôbe.

Pozávajte eden drúgoga na lúbéznost i dobrôto! Nigdár ne glédaj nevoščéno, ali z čemerámi na tvojsa bližnjega, ár Bôg zná tebi na veke vkraj vzéti tvoj pogľéd i té veliki sirmák postáneš. Naj te nigdár ne ravna srditost! Nepošteno nigdár ne vtêgni vö roke tvoje! Ni ednoga grešnoga stopája ne včini, ár lejko vu etom leti grátaš kak Job na smetáj. Té de ti pa žao, zakaj si tečas nê dobro činio, dokeč si priliko meo. Ne oteščávajte žitka eden drúgomi, brat brati, roditel deci i deca roditelom, prijátel prijáteli!

Moreš veliko miloščo meti z tvojim bližnjim! Ne mrzi na njega, či gli falinge má on! Bôg zná kakši vdárec čáka na njega v etom leti! Zná bidti zgúbi oço, mater, ali tíváriša, ali brata. Zná bidti zgúbi pogľéd, ного, roko. ali zdrávje. Zná

bidti se že približáva svojoj slédnoj vöri! Zdá že smrt znamenje meťnola na vnogo čelo, ali mi sirmácke lüdje ne opázimo to! Zná bidti ti, ali tvoj nájlúbenêši nosi že znamenje smrti vu sebi! Zakaj bi bio prôti njemi lagooni, vê on lahko že samo 7—8 mesecov, ali 7—8 dni žitka má. Dokeč je živ i z tebov vküp živé, tečas njemi skáži tvojo nezgrúntano veliko lúbéznost i osipávaj ga z tvojov dobrôtov. Správľaj si kinče nebeske z lúbéznostjov, naj dosta i dosta molitvi spádne na tvoj grob, naj nepoznati lüdje tebe blagoslávľajo, gda že dávno nede tebe i naj za 100 lêt ešče od tébe vzemejo példo dobrôte, čistôce i lúbéznosti. Vsaki je lejko dober. Dobrota i lúbéznost je nê privilegium bogatášov, grofov, hercegov, ali králov. Te nájevêkši siromák je vu dūši lahko velki bogátec. Začnite zdá že z molitvami. Milijon i milijon molitvi se naj zdigne z naši krájov prôti nebésam. Idi na brütiv z tvojimi molitvami i moli za pokojne i blagoslávľaj je. Idi daleč z molitvami i išči po svêti ratorjene poznance i nepoznance i moli se za nje, kak za tvojo deco ali za tvoje roditele. Gda drúgi globoko spijo, idi okolik od hiže do hiže z molitvami i tori blagoslov na njé, prosí miloščo za njé, kak je Abrahám proso miloščo za Sodomo.

Poravnano.

(Poslov. Juventus.)

Té siromaški N. Ferko je rávno kre P. Štefana hiže i skorinami punoga ogračeka stápo tá s svojím sôsídóm.

Ednók samo zbojéni krič začújeta . . . Na čisto pometenom dvöri pri Štefan gazdi je büo na kolô stúdenec. Gda se tá zglédneta, mála či Štefana, Rozika se rávno te obrné v stúdenec. Kak pa edna rdeča roža, tak je kvapnola v svojem rdéčem gvanti vu vodô. Tak ti leta je bila stara.

N. Ferko je z rôk pústo grable.

— Njegovom svêti, sôséd! Paščiva se, dokeč se ne pogrozi! — skričo je, párkrát skočo i je pri stúdeneci gráto. Notri je stápo v vëdro, sôséd je pa namali púščo kolô, štero se je za volo velikoga tehra hitro ščelo obračati.

Deklico je gvant gori držo i radovëdič je g'èdala k njé prihájajôčo pomôč.

— Glej samo — skriči Ferko — janka se je razprestria i gori jo drži! Či bi pojbec büo, že bi se dávno pogrôzo! Na dekle lekar ešče i Bôg bole pázi! . . . Ne pústi dale kolô, ár jo z vëdrov ešče notri znam potežiti! Od tég že sègnem do njé!

Z ednov rokôv jo je préjo, z drúgov se je pa za lanc držo.

V tom vrëmeni se je Štefan gazda z ženôv paščo domô ž njive, gde sta kukorco osipávála.

— Paščiva se — silo je ženo — ár ešče eden vöz krme ščém domô pripelati.

— Vej se pa tak paščim — i nikšo veliko trávo je sékala vö. — Ali gde je pa Rozika?

Doli je djála motiko i malo prestrašeno je stápala prôti dvorišči.

— Rozika, Rozika rôža moja, gde se skri-

Ali tvoje molitvi naj skrivne bodo. Nesmiš se hváliti ali preštímavati žnjimi. Bôg zná i vidi vse! Naj bode tebi zadosta, ka tí moliš za druge, ka je blagoslávlaš, ka njim srečo, blajženstvo správlaš té, gda si oni nanč nemislijo.

Či tó nôvo leto več lúbéznosti i molitvi prinesé, te bode blájženo i srečno!

Betežnik.

I. Betežnika staranje. (Jób. VII. 1—10.)

Ležim vu posteli . . . oh kak že predugo!
Skôs na okno glédam sunce milo, toplo,
Nemrem se genoti, tak sem slab i trúden . . .
Na prste računam vsáko vöro, vsák' dén.

Kak obtrúdjén sluga hladno senco želé
Vu žgajôčoj hici i po težki delaj,
I kak bériš čáka konec dela svojga!
Tak čakam jas túdi počinek nočnoga.

I či tak odíde eden dén preteški
Tíhi večer gráta . . . oh, daj mogao spati!
— — Kak máren trôšt je tó! Nenáidem počinka,
Beteg, bolečina, nikak nepoméнка!

Vu glávi mi strahšne míslí hod'jo semtá,
Gori me zdrafajo z nemirovnoga sna . . .
„Ah Bôg moj nebeski! gda stánem z-postelé?
Da je dugo nega té útre lúbléne?

Vsáka kotr'iga me boli i drevéna;
Tišči; — žmetna mi je i méhka blazina!
Gori bi rad stano, genoti se nemrem,
Nevolák sem pôstao jas sirmák nesrečen.

Oh, kak vse nači je bilô v-mojem zdrávji,
Kak hitro so tekli vere, dnévi, tjédni!
Kelko dobri dnévov i hípov veselí,
Trôšta pune radosti smo preživelí.

Zdá pa dnévi tak daj né šli, nego stáli,
Zaman želé dúša, télo počivati!
Vu svetski dobrôtaj nenáidem radosti
I nemam nikoga, né trôšta v-žalosti.

Ožméto si rokô, oh Bôg tí, nad menom!
V srdci se tí tóžim, težim se z-betegom:

Spômeni se z mène, milo me pregledni,
I či je mogôče, té križ z mène vzemi.
Ná minéjo dnévi i noči preteške,
Pošli po méne smrt, réši me té mčkel!

Liki vihér oblák prežené od nébe,
Slobô vzemem jas túdi od ete zémle;
Doségnem, spuni se vse moje želénje,
Vu škrinji i grobi náidem počivanje.

Tam vu grobi de tak dobro počivati!
Ki se tá zozeli, tam má prebívati.
Ne príde on več gor' na ete dôl plačen,
Zakrije ga zemla, pokrije grob mračén.

vleš. Hodi ese k mamici; cukér mam v žebki.
Ne dam ga žrebci, samo Roziki . . . Rozika,
Rozika!

Zdá jo je nika smeknolo pri srcé i je scvilila, ár se je N. Ferko rávno zdá vzdígávo z Rozikov vö z stúdenca. Štefan je rávno dobroga hípa skočo tá, da jo popáadne, ár bi nači vküperspádnola.

— No viš, no, ne norúj! Vè je pa tú Rozika, céla je tú. Čúješ li ženska? Med tem cajtom jo je pa Rozika že gládila s svojimi málími, zdá mrzlimi, mokrimí rokámi.

— Mama dlága, tu je Jozika, samo je méko čela v stujenec —

S toga so razmíli, ka je deklíčka pripázila, ka mati večeráshnje mléko v kantli (po leti) v stúdenec púšča. Ona je s tístim glážkom, v šterom je za júžino mléko dobila, túdi tak ščela. Ali glaž je notri spadno i Rozika za njim. Ali

dober je Bôg, obarvo je Štefanove híže lépo rôžico.

Mati se je na Rozikino božanje predrámila, močno jo je k sebi obínola i včasi se njé je odvéo jezík:

— Jeli, ka sam právla, ka de dobro poslúšati na onoga gospôda, šteri te je eto nagovárjo, da stúdenec dáj na pumpo napraviti, ár se ešče kakša nesreča zgodí z detetom. Tak se je túdi zgodílo. Tákši zevčeni lúdjé dale vidíjo, kak mi nezevčeni. Ali tebi je naprè valon bilô teoce küpiti, kak za déte poglédnoti. Kucala, jókala je, kak je sláčila i v sūhi gvant oblekávala deklíno.

Štefan gazda je nikaj né pravo. Niti ne bi vedo kaj povedati, ár je čúto, ka žena nikaj pravice má. Ali od tístoga hípa, kak ga je eden vígec zapelo s tístim mašinom za reporézanje, nešče več v guč idti z níkšim vígécom né.

II. Betežníka tróšt. (Jób V. 17—19).

Ležim vu posteli . . . goridôče sunce
Se na sivoj nébi rávno zdá ska'zúje,
Od otávne rosé se lešči list, tráva
Ali meni je nôč balžama nê dála!

Ůtrášnjí vláki h'ád me tak zové lepô.
Ah, da nemrem njátí postelo skuznato,
Kak se gor' odprávim . . . včasi nazá spádnem!
Preslabe kotrige neládajo z-menom.

Ožméčo si rokô, oh Bôg ti, nad menom.
Ali záto vŭsta na tožbo neodprém!

Lépo zorjo si ti na kmično nôč poslao,
Olávno rosô na cvêtje, listje djao.
Hválo ti spévajó ftičice vu zrâki
I meni si tŭdi tróšt dao nevoláki.

Vu mem mráčnom dŭhi nôva zorja zide,
Hladno roso vživam z-rêči tvoje mile.
Z-betéžne postelé te diči mo' srdcé,
Lúbiš me, dobro znam, — neostáviš mené!

Tvoja rôka mi je dála beteg teški,
Oranila me je, križ mi dála velki;
Bláženo je delo, štero ti odprávlaš,
Z-káranjem te tvoje tŭdi blagoslávlaš.

Ti si moj dober Bôg, Ti mené ozdraviš,
Pri tebi má vrástvo on, koga ti vraziš.
Ti mené obarješ próti pogŭbeli,
Tróšt tvoj mi ponŭdiš v-betežnoj posteli.

I či gor' nestánem z-etoga betega,
Slobôd morem vzéti od svêta etoga:
Znam, ka v-grôbl veke i jas neostánem
Vu nébo me vzemeš, gdare žnjega stánem.

Neboj se tak, dŭša, — neboj máte vere!
Ta dobrotiven Bôg te ednôk pomore,
Nháj se na njega: ná bô njegva vola,
Po mantraj, trplénji te v-nébo pripela.

PÁLMAI LAJOS.

Treseti létna verska bolna.

(Poslovenčo: SILVÁNUS.)

Po ježuitaj (barátí r. k.), od šteri se je
prôtireformácija začnola, je Austrija nazájspráv-
lena bila vu rima. kath. církev i so poskŭsili zdá
že celo Nemčijo od jeretnikov te reformácije
očistiti, evangeličane na čisto vöprepraviti. Za
to se je nájprijétněši najšo II. Ferdinand, ki je
leta 1619t-oga za nemškoga casara bio odebráni.
On je bio eden vdáni vučenik ježuitov i tak
preveč ogvŭšani vu svojoj katholičanskoj istini
i prijétnosti pred Bôgom, ka je ešče vu nájk-
šoj stiskávi nê dvojtŭvao, ka de njemi Bôg po-
mágo i obládnost darŭvo. — Nyegovi protivni-
ki pa, proteštantje so bili med sehom raztrgani,
i tó za volo srditosti i odŭrncosti evangeličanov
próti kalvinistom i etak nej zadosta močni na

— Bole si na tó misli, ženska, kak po-
ravnaš tó pri Ferki, ki je obarvo Roziko od
zagvŭšne smrti.

— No, nikaj tó — odpovedávo se je té
osloboditel. No či je istina, ka je etakšega časa
malo štoj v vési, ár so vsi vóni na njívaj. Ako
bi midvá (okôli je pogledno, ali sôsed je že
odišo, vö si je popravo záto rêč) ako bi jas
rávno tŭse nê šô, z Rozike je že več máli
angel.

Jaj ne gučte tákše — zajôkala se je mati i
deklino je v hižo odnesla na postelo.

— Zahválím ti, Ferko, ne ostánem ti du-
žen! Rokô je dao Ferki . . . Té je krepko
préjao za njo i z edním okom tak dabi gori, z
drŭgim pa doli gléde, erkavši:

— Znam, ka sem preci dobrôte včino z
vamí, ár či bi se z mojim tó zgôdilo, ešče bi
tisto kučo tá dao, v šteroj se držimo. Pa samo
edno mam, decé pa šestéro, vŭva pa šest hiž
máta i samo edno dête, pa je tá dekla.

— Hodte, Feri báči v klêt i neste nikaj
deci domô — zvála ga je vertinja, štera je že z

vesélím obrázom prišla vö z hiže.

Šti so v klêt. Edno veliko košaro (štero je
več nigdár nê vidla sledi) je puno naklála. Na
dne je kakši pét litrov graha sípala.

— No, glej, pa vŭva ešče kolbáse máta.
Ej, da je dobro kaj tákšega v grahi kŭhano —
pravo je Ferko z lačnim poglédom verdévajóči
kolbáse.

— Dáj s tistoga tŭdi, mati — velo je Šte-
fan gazda. Košara je velika bila, pár kil mele,
mak, dvajseti bilic, eden glaž lekvára se je
spravilo v njô. Hválili so edendrŭgomi, ka nači
nê. Ferko je se jêčo pod košarov. Ali nê je
môo daleč kučo. Domá je bilô veselje, gostŭva-
nje pri Ferki.

Štefan gazda je té dén nê šô po senô. Od
stráha, šteroga sta preživela, sta trŭdniva gráta-
la i preci rano sta šla spát, kak sta že rano
mogla za volo sôsidov, ki so prišli spítávat,
kak je bilô z Rozikov.

— Vedno sem právla, ka tá deklina srečna
bode — klepetala je vési stára babica. — Ráv-
no se je takrát pokazalo ŭtrájnje sunce, gda je

tô, ka bi nyemi protistánoti mogli i za sébe stálno obrambo vküperprinesli. Záto so dônok nastavili za branítev vere edno „proteštansko drúštvo“, ali za volo toga, ka je etoga drúštva voditel i gláva V. Fridrich, Pfalca poglavár, eden kalavin bio, se je poglavár Saksonie i ešče drúgi lüteranski plemenitáši nej pridružili k etomi proteštanskomi drúštvi. Etakša raztrganost je bila za proteštante preveč nevarna. Vsígdár bole so slabéši postanjúvali i na slednye, gda je ogen te 30 letne bojne (1618—1648) vövdaro, so proteštantje spoj oslabjeni bili. Proti proteštanskomi drúštvi pa je nastavo herceg Maksimilian to „katholičansko ligo.“

Ogen je v Čehskom vdaro vö. Kak vu vsej pokrajinsaj Nemškoga, tak i tam so živjvali evangeličani od augsburgske mérovne konference ve resloboščino (1555), i so smeli na podlági casarskoga pisma sebi nove cêrkvi zidati. Ali od takši cêrkveo edna se dála dolizaprêti, ta drúga pa razmetati. Tôžič i pomôč iskajöči so se obrnoli Čehi k II. Ferdinand casari, ali írđi odgovor so dôbili nazáj; tožba se njim je nej posíuhnola i ešče gor natô se nyim je zabránilo správišče držati. Vnožina jih je šlo na tô oboroženi v Prágo vu grád i so na odgovornost postavili Slavato i Martineca, casarskiva zavüpnika, ki sta najvékši zrok bilá toga trdoga casarskoga odgovora i po dugom štúkanyi so njiva sköz okno vöngli vu globeki šanec. Či bär

obprvim skričala. Pa je tô velika sreča! Spominaš se na tô, Roza?

Kak bi se në spominala. Srcé njej je puno hváte proti Bôgi. Že je zračunala, kelko sveč dá na oltár. Vö se zmeri s punícov, z šterov sta se lani svadile.

Na drúgi dén se je komaj zorilo, Štefan je z lápcem rávno naprégo günce. ár je po senö ščeó ídti, gda se notri postávi Ferko.

— Ej ha, Štefan gazda, rávno sem dobroga hipa prišo. Na tô sem vás ščeó prositi, da bi mi domö pripelali tisti pár petrincov sená, štero sem za košnje z tála dôbo. Ali takšemi siromáki, kak sem jas, ki nemam préžno máro, tam sprné, pes ne ségne za njim.

Štefan njemi je notri zvozo süho. Ár je Ferko kravé në móo, küpo je ešče dobro drágo od njega senö. Daleč je bilö, vožnja je do poldnéva trpêla. Po poldnévi se je veliki deždž napústo. Štefanova krma se je skoron ves keden tam močila i čarna je grátala. No, lahko de z ótavov srečen, mislo si potrpilivo. (Dale.)

ká sta obá v žitki ostánola, dônok je té stopáj bio začétek one grozne trestilétne verske bojne.

Čehi so vözplödili jezuite i so se zbéráli pod zástavov Thurn gropa, ki je z svojim šeregom do Beča prišo i celi casarski dvor je vu stiskávo spravo. Ali Thurn grof mesto toga, ka bi napré šö, se je nazáj v Češko obrno. Tak je II. Ferdinand casar prišo do lúfta i se je začao pripravlati nyegove casarske koröne öročino, Česko pod svojo öblást spraviti. Med tém vrémenom so pa Čehi predsédnika proteštanskoga drúštva, V. Fridrich poglavára za kralá odébrali. Ali tô odébéranye je za nyé nesrečno bilö. Nej samo ka je V. Fridrich vu svojoj kalvinskoj navdüšenosti sebé pred národóm za ödúrnoga napravó, gda je vu lüteranskoj cêrkvi v Prági vse kêpe vözlúčati dao, i ka so se lüteranski plemenitáši od nyega vkraj obrnoli, nego ka je dosta bole ráj gospodski i za vesélnosti živo, kak pa ka bi se z orsačkimi delami brigo i za bojno pripravlo. Samo edno zimo je noso králesko koröno, záto so ga za „zimskoga kralá“ imenüvali. Te katholičanski generál Tilly je čehé pri Prági zbúo (1620), V. Fridrich je pobegno z Českoga v Nemško, gde so ga préjali, od poglavárske čésti dolidjáli i njegovo poglavárstvo Pfalca, z čéstjov vréd bajorškomí Maksimiliáni dáli, ki je vu svoji držélaž nazáj dao vpelati na mesto evangeličanke Bože slúžbe katholičansko mešo.

Sirmákom čehom je preveč slabo šlo. Vu začétki se je tak vidio, ka de se casar smileno öbnášo, ár več mësecov se je nikaj nej zgödilo. Vu tom se zagvüšavši, je dosta nemešnjákov i plemenitášov, ki so pobegnoli, nazáj prišlo. Ali te so je zgrabili i ž njih so na eden dén 27 osmrtili. Evangeličanski dúhovniki so mogli z českoga vöídti, prišli so jezuitje nazáj, ki so pá nazájpostavili kath. mešo, ki je pa nej šteo katholičan postánoti, so nyemi 10, ali 20, ali 30 soldákov poslali vu hišo, štere je on mogo hrániti, dokeč se je nej zméčo. Ali dônok več kak trestijezero držin je ostavilo Češko, med nyimi túdi te plemeniti predgar i vzgojitel Amoš Comenius, ki so ráj vu túhino vandrali, kak bi pa k svojoj veri nevörni bili. Tô je bio šorš čehov po 200 létni borbi za sloboščino evangeličanske vere.

Ali z doli öbládanyem čehov se je bojna dônok nej skončala. Dokeč v Pfalci vu držéli toga pregnánoga V. Fridricha je casarska vojska

kak nájbole húdo rôpala, tečas so goristanoli edni od ti neprijátelov casara, ki so kre stráni V. Fridricha bili i so zbérati žoldoše vu svoje trupe proti casari. Tej so bili: grof Ernst z Mansfelda i herceg Kristian z Braunschweiga, ki so bojno nadale vodili i po Rheini i Frankeni katoličanske klôštre i vrédnosti robili. Vu glávnoj cêrkvi v Paderborni je herceg Kristian najšo ti apoštolov srebrne stebre, z šteri je péneze dao vdariti, ár je Kristuš tim apoštolom tak pravo naj idejo po cêlom svêti. Bojna se je nadale vlejkla i vsigdár bole proti severi. Gda se je dánski král túdi vu tó bojno zmêšo, je on túdi bit bio i je mogo obečati, ka se več nigdár nede mêšao v nemške dela i brige.

Tak je bila zdâ casarskomi šeregi cêla Nemčija odprêta notri do shodnoga i severnoga môrja i to odúrjavanje evangeličanske vere se je nadale lahko vodilo z velikimi stopáji. II Ferdinand casar je vódao tak zváni „Reštitutions-edikt“, (1629.) tou je: on je zapovedo, ka evangeličáni morejo vse púšpekije i verske vrédnosti, štere so od Passauske pogodbe (1552) prékvzéli, katoličanskoi cêrkvi prékdati, tak ka so vu čisto evangeličanske váraše i púšpekije pá katoličanski poglavniki i dúhovniki prišli z oblástjov i z zapóvedjov na tó naj národ znóva vu kath. vero správiyo. Katholičanski poglavniki so dôbili oblást na tó, da vse evangeličansko včenjé vu svojem poglavárstvi vóprepráviyo. Tó je eden žalosten edikt bio. Včasí na tó so prišli casarski zavúpniki, ki so eto zapoved skončúvati mogli i casarska vojska je stála pripravljena voló casara zapečatiti tam, gde bi tó žmetné šlo.

Tri nadpúšpekije, 15 púšpekij z cêlov vrednostjov, z imánjem, klôštri, váraši i pokrajín je prišlo vu roké kath. popov. Vu varašáj je evangeličanska Boža slúžba zabránjena bila. Povsúd so jezuiti prišli, naj lúdstvo pod rímsko oblást priženéjo i národ je bio prisiljávani od kath. poglavárovo vu kath. cêrkev prestôpiti. Bila je edna formula napravljena, štero so na gósti núcali. Eta se etak glási: Grossglogaunska pokôra, štero ti odpádnjeni lúteráni činíti morejo. 1629 :

„Jaz síromák i nevolen grehšnik spoznam pred vami dúhovniki, ka sam jas dosta lét vu prekunjennom i brezbožnom lúteranskom včenjej živo i vu tákšoj blódnosti bio, vu njihovi gnúšni svestvaj nika drúgo nê vzéo, kak pečeni krúh i malo vina z edne posóde. Tákšoj gnúšnoj blódnosti prôti povem jas i tákšemi prekunjennom včenjej prôtistánem, zdâ ino nigdár več na

vse veke tála v njej nevzemem, tak istina, kak mi naj Bóg i vsi svéci pomágajo. — Mi verjemo: 1.) ka katoličanska cêrkev zapovedáva, či je tó vu Svêtom písmi grúntano, ali nê. — Mi verjemo: 2.) vu prošnji i napomôč zvánji svécov. — Mi verjemo: 3.) ka jeste purgatorium. — Mi verjemo: 4.) vu sedem svestei. — Mi verjemo: 5.) vu svêtoj devici Mariji. — 6.) Mi priségamo na Bogá, ka je lúteransko včenjé krivo i prekunjeno bojdi i vu cêlom našem žitki mo se hábali od toga i našo deco od toga vkraj držali. — 7.) Mi priségamo, ka mi pehár Gospodnov vu cêlom vréméní našega žitka ne bodedo vžívali. — 8.) Mi priségamo, ka mi katoličansko včenjé z dobre vôle i brezi silo délanja vzememo gori, na štero nás Bóg Oča, Sin i Svêti Dúh naj pomága. Amen“.

Krič dvojnosti se je čúo po cêloj Nemčiji, štera je do 1600. leta vu dvá trétjem táli evangeličanska grátala i zdaj od toga strašnoga casara z pomočjov jezuitov i španjolcov bi pá z silov katoličanska mogla postánoti. Nišče se je nê brigo za te nevolne evangeličane. Bojazen je vsakšega nazádržála. Nájpre bojazen od toga silnoga Wallenšteina, ki je casari eden šereg vkúperspravo, z šterim vse poničívši je obládajôč rúšo po cêlom Nemškom.

Wallenšteín je eden češki nemešnják bio, ki se je vu bojní prôti tórkom i taljánom, kak obládavnik vópokázo i nezmerno dosta vrédnosti vkúperspravo. Od čeh-morva bratov je prékstôpo vu kath. vero, ali vu srci je ni ednoga vadlúvánja nê meo. Na zmožnost i čést se je tró vsigdár i naj eta doségne, je vsakšo priliko gorponúcao, či je tó poštena bila ali nê. Wallenšteín je veliki generál bio, ali človek brezi vórnosti i vere, grozen i trdoga srcá, zapovedávajôčega karaktera, mrzloga i gizdávoga držánja, jálnoga i nezavúpnoga pogléda. Mertúčlivost je držo za slabost, samo to razvúzdano silnost je držo za velko, štera je gotova bila vse predréti. Sebličnost je držo za on posvét, štera vsakšemi poštenjej napréhodí. — Té Wallenšteín je vósploúdo hercege z Meklenburga, je zavzéo Pomeránijo, Brandenburg i spódnjo Sáško i na nájgroznêše se je obnášo po držélaj, po šteri je z šeregom prék šó. Vúpanje vu velkom porôbi njemi je bilô vse, poleg njegovoga vojskovoditelskoga znánja. Njegovi oficêrje so živeli kak poglavárje i hercegi, i zaprávlali so kak nájbole. Kártanje, pijanost i hotlivost je njim vsakde-

něšnje bilô. Rávno tak je bilô med soldáki. Tém je próti mestančarom i pávrom vse dopuščeno bilô. Z nájbôgšim stroškom so túdi nezadovolni bili; pod tanjérom je mogo vsikdár nájmenje eden tallér bidti. Ka so nê mogli potrošiti i ponúcati, tisto so dostakrát z sprevêdnosti vkúperstri. Máro dojosmicati, sejátvi gorvužigati, dveri, ôkna i peči notrispotrêti njim je nájvêkša radost bila. Žene i deklíne so bile osramotúvane i njim síle delane, moški mantráni. Pomor i pogorênost so kázale pôt, gdetá je Wallenšteínova vojska šla, Jezero i jezero jih je od gládi moglo mrêti, dosta jih je sam sebi žitek skončalo.

Nišče se je nê geno, da bi prôtistano. Edino Magdeburg váraš se je bráno próti Tilly generáliši, ki je vu ete evangeličanski váraš katóličanskoga púšpeka mogo posaditi i za volo toga je té váraš napadno. Eden váraš pri shodnom môrji; Štralsund je bio, šteri je pred Wallenšteínom svoje vráta dolizápro. Ali Wallenšteín se je priségao: „či bi Štralsund z lanci bio k nébi privézani, ešče te túdi more doj potégnjeni bidti!“

Ali vu nébi kralúje „Eden“, ki lahko povej: do etímao, pa nej dale. Gde je nevola nájvêkša, tam je Bôg nájbliže. On je skončo, ka evangeličanskoi veri, ki je že to sleduje zdihávala, ne dá mrejtí i On je bio, ki njej je ednoga rešitelja obúdo. Tô je bio te švédski kral: Gustáv Adolf. (Dale.)

Ešče edna prošnja, — mladina!

Trétje leto se nagible k konci. I zdá ob konci toga dúgoga časa glédam nazáj v pretečeni čas z žalostnim srcem. Vsa moja vúpanja, vsa moja zelenja so mi nê spunjena. Augustuša 1930. leta smo nastaviti „Mladinsko društvo“. Že tri léta vas pozávam, drága mladina, v naš máll krôg. Na žalost na vnôga glúha vúha nájdem — vse drúgo vam je več kak tô; veselice, plesi, kártanje, húdobije i norije, vse tô má prvo mesto vu vaših srdcaj, vu vaší dúšaj. Zameťavlete stem Bogá, zameťavlete našo sv. mater cêrkev. A dônok — drága mladina; pride nam vsem slednja vóra, štera nas strezni od vse blôdnosti etoga pokvarjenoga svêta.

Čújte, drága mladina, s prošnjôv prihájam eti znovič pred vás, klonckam na vaša srca, klonckam na vaše dúše — hodte, povrnte se, zdrúžite se! Pitate se, ka bodete meli od toga?

— od etoga društva? *Na tô vam, moji drági, jas etak adgovárjam*: tô bode naša šôla, naša gimnázija, naša univerza; tô društvo nás bode vzgájalo, nas bode krepilo i peialo k našoj sv. materi cêrkvi.

Nemrem Vam dale razlagati, ali či ščéte, dosta, dosta lépoga, dobroga i hasnovitoga vam povem. Prídte 29. januara t. l. pop. ob 1. vóri vu Púconsko šôlo (pri cêrkvi), tám vam na vsa eta i na vsa vaša pitanja nájlepši i nájpopolnêši odgovor dam.

Starišje, vučitelje i predvsem častiti gosp. dúhovnicke, podperajte me, pomágate mi!

FLISAR KAROL, predsednik.

Rázločni máli glási.

Radosti glás. „Ta stára so prêšla, ovo vsa so nôva včinjena. Tá pa vsa so od Bogá, kí nás je sebo m z méro po Jezuš Kristuší. (II. Kor. 5, 17 18.)

Pastérski list. Naš g. púšpek Dr. Popp Fúlöp so k nôvomi leti poslali pastérski list vsém gmánam. — Gledéč na vezdášjno težko vérvstvínsko stávo právi list, ka se tá samo z bogábojaznostjov i z vúpanjem vu Bôgi, z dúžnosti čúténjem i veseljom do dela, po tréznom i zmérnom živlénji dá znášati i doliobládati. Likí jedino gájiteljsko mesto eti dobrin je cêrkev naša, záto njej bojdmo verni i radi prinášajmo tiste áldove, štere za delo svoje potrebúje. Zvôn rédni božislúžb se naj glási Boža rêč vu biblijski vóraj, vu misijonski predávanjaj i evangeli-zácijaj. Gledéč na prišestnost cêrkvi vózdigne pastérski list potrebo rédnoga, dobroga verevadvlúvánjskoga včenjá i organizácijo evangeličanske mladine vu právom evangeličanskom-krstšanskom mladinskom društvi. — Nadale opomina pastérki list, da neglédamo brez táljemánja strádanje naši bližnji, nego njim hítimo na pomôč bidti. Bičúje pastérski list sistemo ednoga deteta. Nazádnje toplo poráčajo g. púšpek vrêlo vkúpdelanje pri Gustáv-Adolfa društvi. — Vse naše evangeličansko lúdsívo je dostojno lahko zahválno našemi vrêlomi i delavnomi g. púšpeki za prelêpi pastérski list.

Tri nôve cêrkvi. Vu preminôčem novem-ber mèseci so Dr. Popp púšpek trí nôve cêrkvi i eden Lutherdom posvétili. — Novembra 6-ga, na 300 létni smrtí dén toga velikoga kralá Gustáv Adolfa je posvetšena nôva lépa cêrkev v

Budišavi (Bačka). — Novembra 13 ga je posvetšena nŕva cŕrkev vu Vrsaci (Banat). Pri ōsvetnosti je nazŕči bio pŕšpek srbske pravoslávne cŕrkvu Dr. Letiŕ i kath. dekanđuhovnik Endres tŕdi. — Nov. 14 ga je posvetšena nŕva cŕrkev vu Lazarevoji (Banat). Novembra 8 ga je posvetšeni Lutherdom vu Kucuri (Bačka). Evangelicŕnska vdovica Roth, štera je zgŕbŕta možŕ i deco svojo, je na spŕmenek svoji pokojni i z lŕbŕzni do evangelicŕnske cŕrkvu aldŕvala hižo svojo evangelicŕnskoj gmŕni vu Kucuri. Z-toga je nastŕveni Lutherdom.

Bjŕrnstjerne Bjŕrnson. Ves civilizirani svŕt se je spominao decembra 8 ga z stŕlŕtnice rojstva toga odliŕnoga norvŕgskoga pisŕtela i pesnika Bjŕrnstjerne Bjŕrnson-a. Nŕs z preštimanjem napuni tŕ znanje, ka je ete veliki mož i pesnik evangelicŕnskoga dŕhovnika i tak tŕdi naše evangelicŕnske cŕrkvu veren sin bio.

Gornja Slaveŕa. 24-ga decembra popoldnevŕ ob 4. vŕri smo vu našoj cŕrkvu lŕpi božiŕni zadveŕarek držali z sledŕŕim ōsvetnim programom: 1.) Zaŕŕetna obŕna pesem; 2.) Domŕnji dŕhovnik so predgali pŕleg Ev. Mŕtaj VII. 16 – 17; 3. „Zdaj prihŕja Zveŕsŕitel“ popŕvali na triglŕse šol. deca; 4. „Jezuš mi je vse“ božišno zmŕno v ednom predjŕnji, od Dr. Szhlitt Gy. i Szombath E, poslov. Flisŕr Jŕnoš — so napredŕili sledŕŕi vuŕenci osnovne šole na Gor. Slaveŕi: Jezušek: Škodnik M.; Angel: Benko Sidika; Sirŕtica Juliška: Škodnik Emilija; Laci: Kisilak Bŕla; Jŕnoš: Škodnik Lajoš; Ejva: Škodnik Marija; Cŕrkevni sluga: Bokan Franc. 5) Zmejs igre je popŕvao na štiri glŕse naš cŕrk. khoruš „Hvŕlen bojdi Bŕg veŕni“. 6) „Tiha nŕŕ, svŕta nŕŕ“ pesem popŕvao na štiri glŕse zmŕš. khoruš. 7.) Zaprtna obŕna pesem. — Vuŕenci so trnok lŕpo znŕli svoje gordŕnje i nŕ je bilŕ vu našoj cŕrkvu ni edne dŕše, šteroj bi naša lŕpa ōsvetnost nŕ genola szrcŕ Vsi, ki so tam nazŕŕi bili, so se skuznŕtimi oŕŕami vrnoli k-svojemi dŕmi. — Božiŕno drŕvo, kak vsŕko leto, letos tŕdi smo meli vu cŕrkvu lŕpo okinŕano.

Turobni glŕsi. Odselili so se od ete mŕr- ne tŕhine na ov jakši svŕt: nov. 30. Wagner Anna iz Kuzme, samica, vu 47. leti starosti. — Dec. 25. Krŕnjec Francova roj. Skiedŕr Trejza z Sotine vu 32. leti starosti. Lŕblŕni tŕvŕriš, pŕt otrok, tŕ najmlŕjši komaj 1 leto star, lŕblŕno mater ŕalŕjejo. — Jan. 4. se je odselila na ov jakši svet Fartek Ella iz Kuzme vu 5. leti starosti. — Ti pokojni naj poŕivajo vu miri na cintori! Nj hova dŕša naj najde vekiven mir vu ne-

bŕsaj! Ti ŕalŕvajŕŕi si naj poŕinŕjo vu Božem ravnŕnji! Do pŕvidenja!

Prekmursko evang. mladinsko društvo v Puconcih bo imelo svoj trŕtji lŕtni obŕni zbor 29. januarja 1933 popoldnevŕ ob 1. uri v osnovni šoli v Puconcih. Dnevni rŕd: 1.) Otvoritev, 2.) Poslovanje, 3.) Kratka zgodovina, 4.) Poroŕilo blagajnika, 5.) ŕlanarina za leto 1933, 6.) Volitev odbora, 7.) Predlogi, 8.) Sluŕajnosti. Društveni odbor vŕbi vse prijatelje društva k udeležitvi. Predsednik: Flisŕr Karol. Tajnik: Temlin Štefan.

Na Dijaški Dom darŕvani dŕri z-G. Petrovske fare: V-G. Petrŕvci vse vkŕp: 12 litrov pŕenice i 20 l. ŕita. V-Stŕnyovci vse vkŕp: 9 l. pŕenice, 24 l. ŕita. Z-Lŕcove vse vkŕp: 4½ l. pŕenice, 6 l. ŕita. Z-Šŕlinec: 3½ l. pŕenice, 3 l. ŕita. Vse vkŕp v-Adrianci 25 l. pŕenice, 29 l. ŕita. V-Nerŕdnovci 7 litrov pŕenice, 25 l. ŕita. V-Boreŕi vse vkŕp 2 l. pŕenice, 12 litrov ŕita. V-Žanavli vse vkŕp 5 l. pŕenice, 27 l. ŕita. V-Petrŕvskoj fari vse vkŕp: 67 lit. pŕenice, 145½ lit. ŕita. Poštŕvanim G Petrovske fare gmajnarom z-ŕistoga srdca zahvŕlŕmo dobrovolen dŕr, ki so se i vu vezdŕšnjem slabom vrŕemŕni spŕmenili z-jedine evang. lŕbŕzni nastave. Zahvŕlŕmo pobŕrancom i daritelom. Tak mislimo, ka je ji nŕ dosta vtŕjilo darŕvati, z tŕ brežne, jalove krajine se dosta neželŕ, aŕ dŕnok je pa vrŕlosti njihove svedŕstvo do vere svoje. Naj njim G. Bŕg povrne i blagoslov dŕ svoje svŕte miloŕŕe na one tŕdi, ki so eto pŕt nŕ mogli prŕnesti ŕi bŕr kakŕtŕ mŕloga aldŕva! ŕalŕjemo, ka za volo zmenkanja prostora nemoremo po imŕni objŕviti imŕna dobrovolni daritelov i za tŕ odpŕstŕenje prosimo. — Z-Murske Sobote gospa Dobraica so Dijaškomi Domi 1000 dinarov darŕvali na siromaški vuŕitelŕŕnikom podporo. Plemenitoga srdca gospŕ Dobraici za lŕpi veliki dŕr z najtoplŕšega srdca zahvŕlŕmo i od Oŕŕe nebeskoga blagoslov prosimo, naj njim obŕlno povrne vu dŕševni i telovni dobrŕtaj! Z-Lŕmerja Zorko Jŕnoš 20, z-ŕrnc Perkiŕ Jŕzef 10, z-Gradiŕŕa Škrilec Ivŕn 30, z-Tiŕine Rehn Jŕnoš 20, z-Gŕderovec Štŕvŕn Ferenc 20, z-Varaždina g. Ante Rajnŕr upravitelj Jugoslovenske filiŕlne banke 100 dinŕrjev. Z-Vanŕa vŕsi v-Štajar v-Melle obŕno odseljeni Mŕŕek Jožef so poslali 35 kil krumpišov. Vsŕm dobroŕinitelom z-toploga srdca hvŕlŕmo dobrovolne dŕre. Gospodin Bŕg je naj blagoslovi i obŕna v telovni i dŕševni dobrŕtaj!

Szobotskoga Ev. ženskoga društva kotrige so na ev. siromaško šolsko decó obgvantanje v-Murskoj Soboti 2340 Din 25 par, v Martjanskoj občini 185 Din, vsvküp 2425 Din 25 par darüvale, v-štero šumo je Sobotska velka občina 500, Prék-murska Banka 100, Prék-murska posojilnica 100 i Kreditna Banka 100 dinárov darüvala. Za té dobrovolno darüvane péneze küpleno gvantanje i obütel je decembra 18-toga, na štrto adventsko nedelo po poldnešnoj božoj službi v cërkví bilò med siromaškov decóv razdeljeno. 85 dece je dôbilo rázločne dôbi gvant i ništerní obütel. 85 decé z starišmi vréd se je obéselilo i v srdcí z-zahválním občüténjem vzelo milodár, šteroga so dobre düše z-srdcá ponüdile. Jáko lépo krstšansko delo je siromáke pomágati, kak je tó naš G. Jezuš Kristuš zapovedao, náimre vuzdášnji síkešni hipi, gda se vsi z-velikov krizov bojújemo. Moremo eden toga ovoga bremen nositi i te ostávlene nê pogíbatí nihátí. Tak miné med siromákmi i prémočnimi nevoščenost, odürjavanje i ládalo bode poštüvanje i lübézen i bode pôleg angelov spēvanja v lüdi dopádenje. — Vsigdár je bôgše dati, kak prositi! I mí z-etoga mesta z-toploga srdcá hválímó v iméni tí obdarüvani vsém pobožním darítelom, pobérávkínom i poštüvanoga ženskoga društva vodítelkínom, štere so se za té posel poskrbele i z-tak lépím náshajom doprinesle. Boží blagoslov i düševní mir želémó vsém!

Puconska gmajna po zlatoj knigi je darüvala na vüčítelíščnikov podporo 450 dinárov. Posebna hvála.

Gde je nájveč anafabëtov? Pôleg angliške štatistike na svéti nájveč analfabetov (čteti, pisati neznajóči lüdi) v-Indiji jeste. Tam zvôn od desét lét níže starosti decé, 91 odstotek lüdi nevê ni čteti ni pisati. Za Indíov nasledüje Portugália z 65 odstotkami, Španjolski orság 43, Taliánski orság 27%. Nájménje jeste v-Finnorsági i v-Nemškom, v-šterom je samo 2.6 odstotkov analfabetov.

Dári na D. Lendavsko evang. cerkev v Püconskoj gmajni. *Lemerje*: Vlaj Franc gost., Bertalanitš Franc 100—100 D; Benčec Árpád 50 D, Škrilec Ivan župan 30 D, Banfi Bela, Podlesek Franc 20—20 D; Škrilec Mikloš, Škrilec Elizabeta (Bencák), Banfi Ivan, Škrilec Mihal, Flisar Šandor, Sečko Kálmán, Bencák Franc, Bükvič Mikloš, Flegar Ludvik, Börc Kálmán, Hašai Ludvik, Vlaj Ludvik, Godina Ivan, ml.

Vlaj Štefan, Sapač Judit, Zorko Janez, Poredoš Mihael, Sapač Ivan, Šebjanič Janez, Temlin Kálmán, Hackl Viljem r. k., Sapač Janez, Dervarič Štefan, Zorko Štefan, Celec Šandor, Dervarič Aleksander, Vlaj Štefan 10—10 D; Čelak Štefan 9 D, Horvat Franc, Bükvič Kalmanova, Škrilec Štefan 6—6 D; Fujs Štefan, Časar Mikloš, Bükvič Ivan, Dervarič Janez, Fekonja Ludvik r. k., Škrilec Mihal, Jonaš Jožef, Horvat Janez, Dervarič Franc, Škrilec Ana roj Zelko 5—5 D; Fuis Ivan, Flegar Kolman, Banfi Lajoš, Lončar J., Podlesek Franc kraj., Poredoš Ivan, Kerec Franc 4—4 D; Kardoš Janez, Banfi Franc, Bükvič Franciška 3—3 D; Novak Janez, Železen Mihal, Šebjanič Lajoš 2—2 D; vsvküp 710 Din. Pobéráči so bíli Čelak Štefan i Zorko Janez. *Dolina*: Horvat Ludvik, Lebar Janoš 6—6 D; Fartel Ádám 5 D, Cuhg Mikloš, Mikola Adam 4—4 D; Čerpnjak Karol, Vukan Jožef 3—3 D; Fartel Jožef, Kološa Jožef 2—2 D; vsvküp 35 Din. Pobéráč Lebar Viktor. *Pečarovci*: Andreč Štefan 50 D, Sever Šandor, Kodila Šandor 30—30 D; Šooš Janez 20 D; Sever Ivan 12 D; Šantavec Štefan, Šantavec Karol, Gjergjék Jožef, Godina Imre, Šantavec Kata, Kovatš Matija, Kodila Ivan, Kovač Jožef, Podlesek Štefan, Sever Jánoš, Kodila Matjaš, Sever Štefan, Vukan Jánoš 10—10 D; Emri Ludvik, Šantavec Franc, Hodošček Jeléna, Sever Ivan, Poredoš Matija, Banfi Ludvik, Podlesek Janez, Sever Štefan 5—5 D; Podlesek Jánoš 7 D, Šantavec Matjaš, Šantavec Kálmán, Kolár Franc, Poredoš Jožef, Godina Jožef, Andreč Ivan 4—4 D; Šantavec Šandor, Banko Kata 3—3 D; Sever Šandor 2 D; vsvküp 351 Din. Pobéráč Sever Šandor kurátor. — Gospodín Bôg naj blagoslovi vsasoga dobročinitela i vsáki dár. — Sk.

Kolední krôž v Puconci. V Adventi smo meli zvôn pondelka vsáki dén zorjanske pobožnosti z razkládanjem Bože rëči. — Biblijski pojbarov i deklin kèpe smo vidili pred sébe postavlene v gledali Bože rëči pri té pobožnostaj. — Vu šóli so se deca vesélo včili lépe božične veršúše ino pesmi. Komaj so čakali te svéti zvečarek božični, gda vse tá notripokážejo v cërkví Bôgi na díko, roditelom svojim i vsém poslühšávcóm pa na dühovno radost. Dec. 24-ga popoldnévi ob 2-ma vöroma se je puconska prestrana cërkev napunila z velikimi i málimi. Boža služba se je začnola z občnov pesmov. Za tov je pred oltárom liturgiška služba držána, po šteroj so dühovnik

meli govor od toga : ka nam glási Božič vu stiske i nevôle časi? — Deca so dosta dosta povidno deklamálivali i rázložne božične pesmi milo lepô popévali.

Smrt hérešnoga možà. Vu zorje II. božičnoga svétoga dnéva, na lastivnoga iména dén, liki ednôk Števan mantrnik, si je zdéhno Kúhár Štefan (Martina) v Puconci : „Gospon Jezuš! Vzem mi ksebi dñh moj! I gda bi tô erkao, zaspao je“ — star 74 l. Žnjim je eden nê vsákdenšnji žiték prišao k dokončanju svojemi. Talentiran môž je bio i z nepretrgnjenim včenjom i čtenjom se je vedno vršo vu znánosti. Prebráno je znao govoriti po našem sladkom materskom- i po vgrskom jeziki. Kak takši je zastôpao naš národ na mileneumskoj razstávi v Budapešti 1896. leta. Od toga je vnogokrát dosta lepoga pripovedávo ludém. — Paščlívi kmet, dober familijski oča je bio, ki je túdi tak vu církevni, kak vu občinski delaj črstev tao jemao. — Naj počíva vu méri!

Puconci. Preminôče leto je bilo v našoj fari rojeni 47 dečkov i 32 deklic, vsevküp samo 79 decé. Z ete 1 deček je nezákonski. — Mrlô je 75 oseb, 37 moškoga spôla i 38 ženskoga spôla. (Zvôn tê v Sobotškom špitáli 2, v Ljubljani 1, v Osijeki 1 i v Franciji 2 osebi so mrle i dvá otroka sta mrtvorojeniva, tak pravzaprav vsevküp 83 mrtvece je méla fara naša). Rojencov, dotično vöpreminôči je spadnolo na posebne fárne občine: Puconci 9.9; Andrejci 3.6; Bokračí 1.1; Brezovci 3.5; Dolina 2.0; Gorica 6.6; Krnci 3.4; Lemerje 5.4; Markišavci 3.1; Moščanci 6.3; Pečarovci 6.3; Polana 6.4; Predanovci 1.2; Pužavci 5.2; Sebeborci 9.11; Šalamenci 7.5; Vaneča 4.9. — Zdalô se 35 čistí evang. párov i 3 párov tákši, ka je môž r. kat. Pri konfirmácii je bilo 72 decé, med tēmi 26 pojbov i 46 deklin. — Z Gospodnovov sv. večérjov je živelo 676 moškoga spôla i 1070 ženskoga spôla kotrig fárni. — Vu našo církev sta prestôpila 2. — Z naše cirkvi sta vöstôpila túdi 2. — Düševni List má v našoj fari 400 naprêplačnikov; Evangeličanski Kalendarí si je spravilo više 500 fárni družín.

Odgovor Kleklovi „Novin“. Na naš artikuluš od „Krivoverstva“ razlágajo Kleklove „Novine“ kriminirane reči svoje tak, ka se prej pod 130 novi luteranski verski cirkvi morejo razmiti nôve sekte (ménša verevadrúvanja). Či bi goripôzvali „Novine“, naj nam poiméni naprêračunajo té rázne verske sküpnosti (sekte), gvúšni

sno, ka tó nikak nebi znale spuniti. I tak po krotkom povédano nikaj neistinskoga trdíjo „Novine“. — Vu kriminirani rečáj pa vsegaveč jeste žaljenjé. Ár či luteranski misijonarji same krivoverske sekte nastávlajo; té sami túdi krivoverci morejo bídti. Vém „žnjihovoga sáda je spoznate“. Kakši je sád, takše je drévo. I tak smo se mi dostojno čútili za zbantüvane ino prestavili pred „Novine“ tista pitanja, na štera so „Novine“ dužne ostanole z odgovorom. — Tó edno pripoznamo, ka evangeličanski krstšanje rázlična iména májo, ali samo edno glavo: Kristuša i samo edno bandero: evangelium i záto mi z té rázlični verski sküpini edno nedržimo za krivoverno. — Túdi so nam nê znale dati „Novine“ svedôstva (dokáze) na naše gorpozvánje, ka se je bivši nemški casar Viljem zaletávo prôti r. katoličanskoj cirkvi; nego naprêcuknejo Bismarka (líki „Bodova“, gda so . . .) „To je pa že — rēsan — dečinsko!“ — Vidite „Novine“, lahko je kaj povedati, ali težko je posvedočiti. Záto drgôč po lahkoškom „ne sôdte, naj se ne sôdite“!

Turobni glási. Ostavili so nas zánjni mësec z Puconske fare: Friškič Števan v Predanovci, star 86 lét; — Šinkéc Ádám v Sebeborci, star 68 lét; — Pavlič Franc v Sebeborci, star 65 lét; — Obál Franc v Moščanci, star 72 lét; — Lopič Gizela, roj. Kúlič na Vaneči, stara 32 lét. — Naj májo eti vöpreminôči sladtek grobski sēn i blájženo gorstanēnje!

Rôže Düševnoga Lísta: Kak lüblen je naš máli, prôsti list, na tó gledôč ništerne redi z-rázlični písem ese zamerkamo. Mrs *Teréz Kalmár* z-Los Angelosa (Kalifornia-Amerika) píšejo: „Eti vam pošlem naprêplačilo na Düševni List, šteroga stákšov radostjov čakam ino čtém, ka je nôvoga v našoj domovini. Vê bi vam rada več poslála, da pa zdá nam trnok pomali ide naše delo . . Ostánem z Bôgom z-radostjov čtejoča . . — *Thereza Andrêč* z-Kanade píše: „Visiko poštüvani gospon Dühovnik! Odprostite mi, da pošilam pozdráv do Vás. Pri meni lübéznosti cvét cveté i hrepenê mi dúša Njim poslati edno srčno hválo za té máli Düševni Listek, vu šterom jas tak velko radost mam. Moj nájdřágši čas mi je, gda té lübléni Düševni Listek čtém. Záto Njim zdá pošilam eden dolár naprêplačilo ino ji lepô prosím, naj mi ga nadale rédno pošilajo. — Túdi sem čtēla vu njem, kak lepô se povekšáva Evg. Žensko družstvo vu toj mojoj lüblénoj fari. Oh kak bi meni túdi drágo bilô tálvzēti pri tom Evg. Ženskom družtvi! Ali nê sam mogôča, ár daleč vu túhini živém. Ali záto

li spoj eden máli dár jas túdi ščém na pomoč dati. Tak Njim zdá túdi pošilam eden dolár na Evg. Žensko društvo. Zdá pa naj sprimlejo moj srčen pozdráv! Želém Njim blážene, veséle Božíčne svétke i srečno Nôvo leto zadobiti ino vesélo posvetiti žnjuvov famíliov vréd! Ostánem z Bôgom, kak njuva fárna deklina. — *Mrs Theresa Novak* z Bethlehema pišejo: „K njim se obrném, kak g. dúhovniki Luthári ino njih lepô pozdrávlam z mojov čerjov vréd. — Nadale nji ščém opítati pôleg Düševnoga Lista. Ár je zdá nikak 3 léta, ka je moj pokojni môž njim pisao. Ino jas nemrem znati, či njim je pláčo na té Düševni List, ali pa nê. Ali jas ga vdáblam porédoma vsakši mēsec. Na šterom Njim srcá lepô zahválnost dam, ár sam ga srcá goriprijéla ino ga ščém nadale túdi meti. Zdá pošlem eden dolár, pa jih lepô prosím, naj mi dájo odgovor nazáj, kelko ešče morem poslati. (Odgovor je poslání! Red) — Nadale pišejo Mrs Novak po svojem velikom zgúbički i ka zavolo svoje velike žalosti so se nê mogli cojvzétí k-pisanji. Nazádnje vsém želéjo blagoslovno nôvo leto! . . . Radost nam správla túdi tó, ka truc tomi vzdášnjemi pomenkanja punomi časi, nê samo ka naši dotěšnji naprēplačnici verno vódržijo kre svojega Düševnoga Lista, nego se od dna do dna nôvi naročniki oglašújejo. Tó vse so nam róže k našemi trüdapunomi delanji za církev našo Bôgi na diko!

Dentist Oskar Heimer se je preselil z svojim zobnim ateljejem na Aleksandrovo cesto šte. 4 v poslopje Skupne obrine zadrúge. Izdekuje umetno zobovje i plombira z zlatom, platino i porcelanom. Trganje i zdravljenje zobov brez bolečin. 1

Samovolní dári na goridržanje Düševnoga Lista. Čeh Franc trg. M. Sobota 5, Banfi Štefan Šalamenci 2, ml. Boldižar Janoš Šalamenci 3·5, Kočar Števan Ščavnica 10, Benčec Arpad Lemerje 10, Podlessek Franc Predanovci 4, Flisar Vilma z Francije 10, Szinic Janoš veletrg. Maribor 70, Dr. Kúhar Aleksander primarij Ptuj 100, Horvath Lajoš Dolina 10, Godína Ivan Šalamenci 2, Dervarič Lajoš Lemerje 10, Ficko Ivan Puconci 5, Cigúth Kalman Borejci 2, Lukács Sándor Puconci 2, Banfi Bela Lemerje 2, Flisar Kalman Vaneča 5, Šantavec Janoš Vaneča 2, Rátkai Vilma Sebeborci 5, Grof Sándor Puconci 5, Kalmar Terezia Los Angeles 40, Dr. Šómen Lajoš advokat M. Sobota 30, Szever Franc P -

conci 5, Benko Marija učitelica Cankova 10, Szever Sándor kur. Pečarovci 5, Zorko Števan Lemerje 5, Štern Arnold Puconci 10, Lukač Jozef Puconci 2, Marič Števan sabô Puconci 5, Kiszilák Mihály Brezovci 5, Benkič Kalman Pužavci 2, Szecsco Jánošova Gorica 2, Kúhar Štefan fární inšpektor Puconci 20, Kovátš Károlyj dúh. G. Slaveči 10, Cipott Áron dúh. Jagodnják 12, Cselák Štefan kur. Lemerje 3, Varga Maria Puconci 3, Péntek Károlyj Polana 10, Trstenjak Ana Gorica 3, Trokšar Lajoš Gorica 2, Domján Štefan gost. Brezovci 5, Jos. Weren veletrg. Celje 70 Din. Z-Murske Sobote: Kránčič János 10, Sočič Franc 10, Ruža Franc 10, Jarnevič Péter 16 Din, z Nemšavec: Zelko Mikloš 2 Din, z Černelavec: Vučák Janoš 5 Din, z Gederovec: Štivan Franc 10 Din. *Radl bi nadaljavall. Srdčna hvála!*

Dári k nesprhlivomi vencí v spomin na Luthárovo Fliszár Šarolto za Dijačkoga Dóma štípendij: Péntek Mihály Polana, Kozic Ivan M. Sobota, Sukič Lajoš Predanovci, Škrilec Mikloš Puconci 10 - 10 Din; Varga Lajoš z Francije 21 D, Cigúth Kalman Borejci 20 D, Krančič Ana diakonisa Levoča 18 D, Fartelj Janoš i Flisar Vilma z Francije 21 D, Žibrik Števan palér Predanovci 10 D, Podlessek Liza i Maria Montevideo 10 D, Franko Jolan Markišavci 10 D, Fartelj Lajoš Dolina 10 D, Szedonja Števan Gorica 10 D, Drvarič Mihalj Montevideo 10 D, Ficko Ana Montevideo 5 D, Norčič Kata Sebeborci 5 D, Poredoš Ilonka Gorica 10 D, Fartelj Karolina Dolina 10 Din. — Najsrčnēša hvála za té korine pošúvanja.

Dári na Diački Dom v Puconskoj fari: Fartelj Franc z Francije 20 D, Fartelj Karolina Gorica 10 D, Škrilec Ivan Lemerje 5 D, Jos. Weren veletrg. Celje 100 Din. — Istinska hvála!

Božíčnica v Andrejskoj šóli. Naš vréli i neobtrúdni učitel Rátkai Ödön i njihova lübléna gospá, puconskoga fárnoga ženskoga društva vrédna predsednica, so páli hitili Božíčni svétek za radosti svétek včiniti našim málim ino velikim. G. učitel so trüdenepoznajoč návčili naše mlájše na trí igre: „Jezuš mi je vse“, — „Jezúša rodjenje“ — i „Božíčna pravljica“, nadale na dosta lépi pēsem popevanja i na deklamacije, Céli naš ósvetní redovék je z 30 punktomov stao i smo ga dvakrát naprédáli: popoldnévi ob 2-vóri deci i onim, ki večér nebi mogli pridti; večér ob 6 vóri pa starēšim. Pri obómadvóma

hipoma se je šolska dvorána nabito napunila z poslušávcami, kí so z düševnov radostjov vživali vsa naprédávanja. Mlájšim so ešče posebno veliko radost spravili zlátoga srdcá gospá Rátkaica z tém, ka so je vse obdarúvali z pečivom, sádóm ino cukrom. Govor so meli g. Rátka. Nazádnje so pa Kránjec Sándor ogengasilski zapovednik tolmačili globoko zahválnost g. vučitelí za njihovo navdüšeno delavnost i njihovej dobroj gospê za njihovo dobrovolno darovitnost, ino krnskím ogangasilcom, šteri so túdi lepó popévali ino réd goridržali.

D.-Lendavskomi evang. ženskomi družtvi je lépi, od bližnjega lúbéznosti gučéči, drúgím na példo slúžéči dár — 500 Din ov teštarátivao † Dr. Brünner Jožef izr. vere zdravnik z D.-Lendave. Velkodüšnomi dariteli naj bode míroven počinek! — Šk.

Na **D.-Lendavsko** ev. cerkev je Škalič Dežó kantorvučitel v Morávcí 721 Din dárov nábrao. Tó je v etom težkom časi jáko lépi dár od edne vési. Gospodin Bóg naj stókrátno nazájpláča té lúbézní dár i tríd skrbnomi pobéráči! — Morávské gmáne dár je tak z dárom Tešanovske vési (530 D), z dárom Morávskoga evg. ženskoga družtva (200 D) i z dárom Vučegomilanske vési (166 D) vsevkuiper 1,617 Din.

Rěč Boža ostáne vsigdár! Čtíte i razšírjávltite Düševni List!

Ka znájo Boža deca!

(Po prvom listi Jánoš apostola.)

„I vi mazalo máte od toga Svétoga i znáte vsa!“ (2, v. 20)

„Lúbléni, zdaj smo že Boží sinóvje i ečče se je nej skázalo kabomo. *Známo* pa: ka či se skáže, k njemi bodemo prispodobni; ár ga vidili bodemo, líki je.“ (3, v. 2)

„I znáte, ka se je on skázao; da bi naše gréhe odevzéó.“ (3, v. 5)

„Mí *známo*, ka smo z mrtvi překprinešeni na žitek.“ (3, v. 14.)

„Eta sam vam písao, naj znáte ka vekive čen žitek máte. (5, v. 13.)

„I či *známo*, ka nás poslühne: kakolí ga bodemo prosili; *známo* ka se nam spunjio, štere smo prosili od njega.“ (5, v. 15.)

„*Známo*, ka vsáki z Bogá porodjeni ne greší“ (5, v. 18)

„*Známo*, ka smo mi z Bogá i celi svét vu húdóm leží.“ (5, v. 19)

„*Známo* pa, ka je Sin Boží prišao i dao nam je pamet; naj poznamo toga pravičnoga. I jesmo vu tom pravičnom, v Siní njegovom Jezuš Kristuší. (5, v. 20.)

Vse čtitele „Düševnoga Lista“ pozdrávlam i njím želém blájženo nóvo leto! (Titus 2, 11 14)

Korošec Vekoslav ev. misionar.

Nej je tó glávno . . .

(Od Korošec Vekoslav evang. misionara.)

1.) Nej je tó glávno; ka smo srečni, nego ka naj mí drúge osrečimo.

2.) Nej je tó glávno; ka naj nás lúbijo, nego ka naj mí lúbimo drúge i njím na blagoslov bodemo!

3.) Nej je tó glávno; naj mí vživamo, nego naj drúgím pomagamo.

4.) Nej je tó glávno; naj živlénje najdemo, nego naj je zgúbimo za Jezúša voló!

5.) Nej je tó glávno; naj mí zadovolnost za sébe iščemo, nego naj drúge zadovolimo.

6.) Nej je tó glávno; naj se visíko nesémo, nego naj sébé zatajimo.

7.) Nej je tó glávno; naj Bóg naše želénje spuni, nego naj mí Njegovo voló spunjimo.

8.) Nej je tó glávno; naj mí dugo živémo, nego naj žitek náš má právi zdržétek.

9.) Nej je tó glávno; ka lúdje od nás gučijo, nego ka smo pred Bógom.

10.) Nej je glávno; ka mi delamo, nego zakaj i kak delamo.

11.) Nej je tó glávno; ka smo mí, nego kakši smo!

12.) Nej je tó glávno; ka smo čedni, nego naj pamet našo na dobro obrnémo.

13.) Nej je tó glávno; či mi trplénji vujdemo, nego naj trplénje doségne pri nas cil svoj.

14.) Nej je tó glávno; kak mí vóvidimo, nego kakši smo znótraj v srci.

15.) Nej je tó glávno; gda mí merjémo, nego naj vsigdár gotovi bodemo pred Bóga stópiti.

Čtí Filipéncóm posláni list 4. tál 8. veršuš!